Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescu în Viena Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henri Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIII.

„Gazeta" ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 158. Braşovŭ, Sâmbătă 14 (26) Iulie 1890.

Braşovŭ, 13 Iulie st. v.

O naţionalitate destulŭ de însemnată din Austria, despre care se aude mai puţinŭ vorbindu-se decâtŭ despre celelalte, suntŭ Rutenii din Galiţia.

De când cu negoţiările de împăcare dintre Cehii şi Germanii Boemiei, au prinsŭ mai multŭ curagiu şi Rutenii, carĭ în raporturile lorŭ cu stăpânii ţĕrii, cu Polonii, nu o ducŭ tocmai cu multŭ mai bine decâtŭ noi Românii sub egemonia Ungurilorŭ.

În timpulŭ din urmă foile naţionale rutene, carĭ au urmăritŭ cu deosebitŭ interesŭ fasele negoţiărilorŭ ceho-germane, au începutŭ sĕ discute cestiunea separării naţionale a Rutenilorŭ din Galiţia de Polonĭ şi au căutatŭ sĕ dovedéscă, că pacea în Galiţia nu se va puté asigura, decâtŭ numai décă se va face o împărţire geografică şi administrativă a ţĕrii.

Se 'nţelege, că aceste idei întêmpină cea mai hotărîtă oposiţiă din partea foilorŭ polone, carĭ nu vorŭ sĕ scie de nicĭ o pace, ce s'ar rĕscumpĕra prin sacrificarea egemoniei Polonilorŭ.

Intr'aceea s'au cam încurcatŭ lucrurile în Boemia, ceea ce se 'nţelege, că n'a făcutŭ impresiune plăcută asupra Rutenilorŭ, căcĭ décă nu va fi cu putinţă o separare naţională în Boemia, cum s'ar puté ea esecuta în Galiţia, unde Polonii nicĭ nu vorŭ sĕ sciă de o înţelegere cu Rutenii, ci caută şi ei cu orĭ-ce chipŭ, ca şi Ungurii la noi, de a întroduce limba polonă pretutindenĭ în ţĕră, scoţêndŭ astfelŭ limba rutênă din tóte posiţiunile.

Interesantŭ este, că şi Rutenii au o fracţiune radicală naţională, pe Rutenii tinerĭ, carĭ acum iesŭ şi ei la ivélă, şi se deosebescŭ de Rutenii bĕtrânĭ prin aceea, că combatŭ optimismulŭ şi oportunismulŭ acelora.

Rĕu s'au supĕratŭ foile polone, că nu de multŭ Rutenii moderaţĭ au ţinutŭ o adunare, la care au luatŭ parte şi Rutenii tinerĭ, pe carĭ îi numescŭ trădătorĭ de patriă şi agitatorĭ ruso-filĭ. Mai alesŭ le-au supĕratŭ, că scopulŭ acestei întrunirĭ a fostŭ de a-se consulta asupra cestiunii separărei naţionale a Galiţiei, ce vorŭ s'o aducă înaintea conferinţei partidei naţionale rutene.

Una din aceste foi ḑice, că împărţirea naţională a Galiţiei ar însemna o renunţare din partea Polonilorŭ şi Rutenilorŭ de a mai avé o influinţă în cerculŭ familiei popórelorŭ austriace, ca şi când Polonii ar fi ţinutŭ sémă vreodată până acuma de posiţia poporului rutênŭ în acestŭ concertŭ de popóre!

Alte foi se acaţă şi de împrejurarea, că nu s'ar puté face desĕvêrşită împărţirea teritorială, deórece în multe părţĭ Rutenii trăiescŭ amestecaţĭ cu Polonii. Ba mai susţinŭ, că chiar după o împărţire teritorială, Polonii arŭ puté sĕ influinţeze alegerile dietale şi pentru parlamentŭ în favorulŭ lorŭ şi sĕ întroducă pretutindenĭ limba polonă. Cu alte cuvinte foile polone însĕşĭ mărturisescŭ pĕcatele Polonilorŭ faţă cu Rutenii.

Dér orĭ-cum arŭ voì Polonii sĕ înfăţişeze lucrulŭ, totŭ nu vorŭ puté scăpa nicĭ ei de necesitatea de a se lămuri odată cu Rutenii.

DIN AFARĂ.

Serbarea lui Napoleon în Parisŭ.

Imperialiştii francesĭ, cam 3,000 la numĕrŭ, s'au întrunitŭ în sala Wagram din Parisŭ, în ḑilele trecute, ca sĕ serbeze a 28 onomastică a ducelui Victorŭ Napoleon. La adunare a presidatŭ Porinque. S'a cetitŭ scrisórea generalului du Barail, care e preşedintele partidei imperialiste. Generalulŭ s'a plânsŭ, că secta Iacobinilorŭ şi a liberilorŭ murarĭ a răpitŭ pentru sine suveranitatea naţională. Elŭ ḑice, că numai în plebiscitŭ se póte pune încrederea, căcĭ plebiscitulŭ póte sĕ redea lui Napoleon domnia. Prinţulŭ Napoleon încă a adresatŭ adunărei imperialiştilorŭ o scrisóre, în care ḑise, că numai domnia lui Napoleon póte deştepta pe Franţa la o nouă vieţă. Adunarea s'a închisŭ cu strigărĭ puternice de: Vive Napoleon!

Abdicarea principelui Ferdinand.

„Moskovskija Vjedomosti" primesce dela corespondentulŭ sĕu din Parisŭ o scire, în care se ḑice, că abdicarea principelui Ferdinand e sigură. Deja între cabinete decurgŭ tratărĭ asupra străformărei situaţiunei în Bulgaria. Cabinetulŭ din Viena doresce, ca Bulgaria până la revisuirea părţii tratatului din Berlinŭ privitóre la ea, sĕ se guverneze de-o regenţă compusă din trei persóne alese de însuşĭ poporulŭ. Acelaşĭ ḑiarŭ susţine, că între Berlinŭ şi Londra tratările faţă cu acéstă afacere suntŭ fórte serióse.

Din camera francesă.

In camera francesă s'a ventilatŭ nu de multŭ cestiunea, décă senatorii şi deputaţii sĕ fiă orĭ nu eliberaţĭ dela serviciulŭ în armată în casulŭ unei mobilisărĭ generale. De rêndulŭ acesta nu mai puţinŭ ca 204 deputaţĭ şi câţĭva senatorĭ aparţinŭ încă claselorŭ obligate la serviciulŭ militarŭ din reservă. Afacerea acésta a fostŭ predată de cameră unei comisiunĭ şi acésta a luatŭ hotărîrea de a se pronunţa în contra liberării dela serviciulŭ militarŭ. Comisiunea recunóse, că lipsindŭ de-odată două sute de deputaţĭ din cameră, de aci s'ar puté nasce desavantage şi că este lucru fórte riscatŭ de a face alegerĭ suplementare în timpurĭ aşa de iritate cum suntŭ acele, ce premergŭ unui rĕsboiu iminentŭ; tóte aceste le apreţiéză comisiunea, dér nu cutéză de a crea unŭ nou privilegiu pentru deputaţĭ şi senatorĭ şi de a face sĕ se mai mărescă încă prin acésta nemulţămirea în contra lorŭ, ce esistă şi aşa vĕditŭ.

In contra Austro-Ungariei.

Décă e sĕ credemŭ fóiei rusescĭ „Novosti", Rusia e în ajunŭ de a-şĭ schimba atitudinea sa politică reservată de până acum. Pressa ruséscă cu tóte ocasiunile accentua până acuma, că imperiulŭ rusescŭ nu e dispusŭ a'şĭ părăsi politica sa reservată şi de aceea enunciaţiunile lui „Novosti", care stau în contraḑicere vĕdită cu politica, ce-o urméză Rusia de anĭ de ḑile, nu credemŭ sĕ fiă întêmpinate la Berlinŭ şi la Viena cu prea multă încredere şi linişte. Etă ce ḑice „Novosti":

Aşa se vede, că ţînta diplomaţilorŭ austriacĭ e sĕ facă împărecherĭ între statele din Balcanĭ. Scopulŭ Austro-Ungariei este: a'şĭ estinde încetulŭ cu încetulŭ puterea peste întréga Peninsulă Balcanică, cum şĭ-a estins'o peste Bosnia-Erţegovina. In politica ei agresivă Austro-Ungaria este sprijinită de Germania, care în schimbŭ speréză sĕ foloséscă armata austriacă pentru ajungerea scopurilorŭ sale. Impĕratulŭ germanŭ face totŭ pentru sporirea „ligei păcei" şi după cum se vorbesce nu fără succesŭ. Rusia şi Francia înse sĕ deşteptă şi vĕdŭ, că stau faţă în faţă c'o coaliţiune europénă amenințătóre, care se întăresce şi prin aceea, că până chiar şi în China nisuescŭ Anglia şi Germania a propaga unŭ spiritŭ contrarŭ Rusiei.

Décă s'ar puté presupune chiar, că aceste alianţe numĕróse nu suntŭ în stare a lucra hotărîtŭ şi în armoniă, cu tóte acestea va fi bine, décă Rusia va fi cu mare atenţiune faţă cu acéstă coaliţiune şi *nu-i va strica, décă va nisui a încheia o înţelegere formală cu Franţa.* Nu trebue sĕ se uite, ca pe tronulŭ Germaniei nu mai şéde bĕtrânulŭ împĕratŭ Wilhelm I, a cărui unică datorinţă a fostŭ, ca sĕ-şĭ sfêrşéscă vieţa în pace, ci şéde unŭ tî-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

Din domeniulŭ fabulei.

(După *Hoffmann, Peters* şi alţii.)

O lighiónă, aripată, care după fantasia celorŭ din vechime, locuia regiunile aeriane şi sĕmêna acestorŭ bălaurĭ, era pasĕrea *Pajura.* Conrad Megenberg în istoria sa naturală dă o interesantă descriere despre Pajură, elŭ ḑice: „Acésta e o pasĕre, după cum ḑice Jacobus, periculósă afară din cale, şi e aşa de forte, încâtŭ sbóră cu unŭ omŭ înarmatŭ şi îlŭ omóră. Are ciocŭ mare cu care sfâşiă ómenii şi alte animale. Pasĕrea e cu patru picióre şi pelea şi aripile sémĕnă cu ale vulturului, însĕ mai marĭ. Partea cealaltă a corpului sémână cu a leului. Locuesce munţii Hyperborei şi atacă ómenii şi caii. Ea pune în cuibulŭ sĕu unŭ mineralŭ numitŭ Agat. Rabanus mai istorisesce, că Pajura sapă cu cioculŭ după aurŭ, la a cărui vedere se bucură fórte multŭ." Münster mai adaogă de asemenea: „Işĭ face cuibulŭ în munţĭ şi desgrópă aurŭ din pămêntŭ spre a şi-lŭ împodobi, acésta o sciu Indienii bine şi de aceea se adună înarmaţĭ câte 1000—2000 de ómenĭ şi nóptea se apropiă cu mare grijă de cuibŭ, ca sĕ nu fiă surprinşĭ de acestŭ animalŭ feroce, care şi-ar închipui, că'i fură puii şi nu aurulŭ."

Mai puţinŭ periculósă ca Pajura este pasĕrea *Phönix*, despre care amintescŭ cele mai vechĭ tratate de Istoria naturală. Münster în cosmografia sa face o dare de sémă în modulŭ următorŭ: „Scriu şi cei vechĭ, că în Arabia se găsesce pasĕrea Phönix, e aşa de mare ca unŭ vulturŭ şi capulŭ ei este acoperitŭ cu fulgĭ, deasupra ciocului are o créstă, şi în jurulŭ gâtului este auriu, pe spate roşu închisŭ, fără códă si în penele roşii se observă o colóre albastră ca seninulŭ. S'a aflatŭ, că ea trăesce 540 de anĭ. După-ce îmbĕtrânesce, îşĭ face o moviliţă de ramurĭ de scorţişorŭ (Cassia) şi se arde singură în ea, ca sĕ întineréscă. Apoi din óse le şi grăsimea sa, nasce întêiu unŭ verme şi apoi din acesta unŭ puiu de pasĕre şi la urmă îi cresce aripĭ."

Cum se vede, Münster în descrierea sa, se ţine strînsŭ de dările de sémă din anticitate, cum se găsescŭ la Herodot şi Pliniu. Acestŭ din urmă mai adaugă: „Puiulŭ aduce antecesorilorŭ sĕi ultimulŭ obolŭ, ducêndŭ cuibulŭ întregŭ la Panchaia (Heliopolis) şi acolo îlŭ depune însuşĭ pe altarŭ." Se vede, că pasĕrea Phönix nu era altceva, decâtŭ simbolulŭ anului la Egiptenĭ. Perioda egiptică, care după Herodot, Tacit şi Pliniu dura ceva peste 500 de anĭ, sta în totŭ casulŭ în unŭ anumitŭ raportŭ cu cursulŭ sórelui, căcĭ Heliopolis era cunoscutŭ ca loculŭ de căpeteniă alŭ cultului egiptênŭ de adorarea sórelui.

*

De mare importanţă în arta medicală a evului mediu a fostŭ *Uni-cornulŭ*, alŭ cărui cornŭ, ca medicamentŭ, avea aşa mare valóre, că se plătia cu aurŭ. Despre diferitele medicamente, ce se preparau din acestŭ cornŭ în oficinele pharmaceutice din anticitate, scrie Ionŭ Ioachim Becher în opulŭ sĕu „Parnassus medicinalis illustratus":

„Unii îlŭ pórtă ca unŭ talismanŭ la gâtŭ, séu la mână, ca sĕ atingă pelea sub cuvêntŭ, că ar apĕra de veninŭ şi bólă grea; şi totŭ pentru acestŭ scopŭ se lua şi internŭ în „substantia." Când din rĕsătură de acestŭ cornŭ se luau patru grane séu o jumĕtate de Scrupul (ponderă veche =I-a 0.28; II-a 0.78 kgr.) se eliminau sudórea şi veninulŭ din inimă; asemenĭ era contra bólelorŭ epidemice de mare folosŭ."

E cunoscutŭ ca unŭ productŭ alŭ fantasiei şi acestŭ animalŭ, care îşĭ are asemenea originea în anticitatea clasică. După Pliniu, era unŭ animalŭ indicŭ, care avea corpŭ ca de calŭ, capulŭ ca de cerbŭ, picióre ca elefantulŭ şi códa ca a mistreţului. In frunte purta unŭ cornŭ de 2 coţĭ lungime şi era imposibilŭ a-lŭ prinde viu. Conrad Megenberg istorisesce despre imposibilitatea de a'lŭ prinde: „După Iacobus şi Isidorus, elŭ póte fi amăgitŭ numai cu o virgină tînĕră. Décă acésta şéde în pădure câtva timpŭ, elŭ vine la dênsa, devine blândŭ prin respectulŭ faţă de virginătate şi îşĭ pune capulŭ pe sînulŭ sĕu şi astfelŭ adórme." Atuncĭ se apropiă vênătorii şi îlŭ ducŭ în palatulŭ regalŭ sĕ-lŭ privéscă ómenii.

Animalulŭ acesta simbolizéză pe Isusŭ Christosŭ, care înainte de a se face omŭ, era fórte mâniosŭ pe rĕutatea ómenilorŭ de pe pămêntŭ; pe elŭ l'a primitŭ apoi Maria în curăţenia sa virginală, coborîndu-se din cerŭ în sînulŭ

nĕrŭ împĕratŭ, a cărui cea mai fierbinte dorinţă este, sĕ domnéscă personalŭ acum după retragerea lui Bismarck.

In astfelŭ de împrejurărĭ după părerea nóstră *politica Rusiei ar trebui sĕ între într'o nouă fasă.* Pănă când am avutŭ de lucru c'o triplă alianţă, în fruntea căreia sta unŭ împĕratŭ bĕtrânŭ, pănă atuncĭ aşteptarea liniştită şi neamesteculŭ în afacerile din Balcanĭ avea înţelesŭ şi asta şi corĕspundea intereselorŭ Rusiei. Dér acum, când în fruntea coaliţiunei îndreptate în contra Rusiei şi Franţei stă unŭ tĕnĕrŭ împĕratŭ energicŭ şi când coaliţiunea a crescutŭ la unŭ conglomeratŭ colosalŭ, ar fi lucru cu multŭ mai înţeleptŭ, décă ni-amŭ schimba politica de pănă acum şi amŭ lăsa la o parte scrupulii, ce suntŭ de prisosŭ adĭ.

Rădĕcina rĕului e în Peninsula balcanică, adecă în împrejurările politice ale acelorŭ state din Balcanĭ, pe carĭ Austria le scie folosi pentru interesele sale. Ca sĕ putemŭ paralisa intrigile austriace, trebue sĕ facemŭ cele mai marĭ concesiunĭ Serbiei şi Muntenegrului, ca şi Bulgariei şi Romăniei. *Trebue sĕ mijlocimŭ o alianţă solidă între statele din Balcanĭ, tăindu-se prin acésta Austriei calea spre Salonicŭ.*

Suntŭ unii de credinţa, că Austro-Ungaria, ca statŭ cu mai multe naţionalităţĭ, n'ar fi în stare sĕ mistuéscă statele din Peninsula balcanică şi că ea însăşĭ şĭ-ar pregăti prin acésta nimicirea. Dér óre necesarŭ ar fi ca sĕ lăsămŭ pe Austro-Ungaria sĕ facă acéstă probă? Sĕ nu uitămŭ că la spatele ei stă Germania. Slavii, carĭ au ajunsŭ pe mâna Austriacilorŭ, vorŭ pierde, pe lângă independenţa politică, şi independenţa spirituală. *Rusia aşa dér trebue sĕ-şĭ schimbe politica sa reservată cu o politică activă.* Trebue sĕ facemŭ, ca *în contra Austriei sĕ înfiinţămŭ alianţa statelorŭ balcanice.* O astfelŭ de alianţă ar fi mai potrivită pentru nimicirea machinaţiunilorŭ austriace şi pentru disolvarea coaliţiunei ameninţătóre sĕvĕrşite de împĕratulŭ germanŭ. După părerea nóstră, acestŭ programŭ politicŭ va fi adusŭ de însĕşĭ împrejurările. N'ar fi bine dér, décă nĭ-amŭ da silinţa sĕ realisămŭ acestŭ programŭ?

Afacerea exportului porcilorŭ sêrbescĭ.

In dilele acestea a apărutŭ o broşură în limba germană, în care vorbindu-se despre afacerea oprirei importului porcilorŭ sêrbescĭ în Austro-Ungaria, se dice următórele:

Décă Austro-Ungaria, prin deschiderea graniţei, ar intenţiona sĕ umiléscă pe Serbia, atuncĭ şi cei mai marĭ duşmanĭ ai partidei radicale s'ar grăbi a trage băgarea de sémă a guvernului sêrbescŭ, ca sĕ nu priméscă pretenţiunile Austro-Ungariei, ci sĕ aplice represaliile, ce'i stau în putere, fiind-că guvernulŭ întotdéuna póte conta pe sprijinulŭ oposiţiei.

E dreptŭ, că prin închiderea graniţei, Serbia ar avé în timpŭ de 2 anĭ o pagubă de 25—30 milióne francĭ, dér asta ar dura numai pănă când producĕtorii sĕi li-s'ar deschide debuşeu în Salonicŭ, prin ceea ce pagubele Austro-Ungariei s'arŭ ridica la multe sute de milióne. Sêrbii potŭ sĕ-şĭ asigure spre Salonic o transportare ieftină şi consiliulŭ ministerialŭ sêrbescŭ a şi hotărîtŭ sĕ se reducă preţurile transporturilorŭ pe tóte liniile ferate sêrbescĭ pănă la Ristovacz pentru porcĭ, vite cornute, bucate etc. cu 80%. Pe lângă acésta liniile ferate turcescĭ îi punŭ în prospectŭ unŭ scădĕmêntŭ de 40%. Dela Belgradŭ pănă la Salonicŭ este o depĕrtare de 696 chlm. Din Viena prin Budapesta pănă la Belgradŭ este o depĕrtare de 622 chlm.; diferenţa dér e numai de 28 chlm. La acésta mai adauge, că unŭ mare consorţiu englesŭ are de gândŭ sĕ înfiinţeze în Serbia unŭ mare abatoriu obligându-se, ca încă în primulŭ anŭ sĕ cumpere 100,000 porcĭ, ér în anii următorĭ câte 300,000 porcĭ, a cărorŭ carne pregătită ca conserve sĕ o esporteze. Fiind-că esportulŭ de porcĭ de până acum alŭ Serbiei n'a întrecutŭ suma de 180,000 de porcĭ, prin contractulŭ încheiatŭ cu consorţiulŭ englesŭ, Serbia ar esporta în fiă-care anŭ cu 120,000 porcĭ mai multŭ ca până acum. Nu trebue sĕ uitămŭ apoi nicĭ aceea, că abatoriulŭ se va înfiinţa în Nişŭ, care e departe de Salonicŭ numai de 432 chlm."

Inchiderea graniţei de către Serbia aşadéră ar fi pentru monarchia nóstră o sabiă cu două tăişurĭ, ar păgubi în mare mĕsură comerciulŭ monarchiei, dér mai alesŭ ar suferi Ungaria fórte multŭ.

SCIRILE DILEI.

Timbrarea suplimentară a losurilorŭ în Austria şi Ungaria. Se aduce la cunoscinţă, că pe temeiulŭ disposiţiunilorŭ ştergerei împrumutului de 4% alŭ băncii ipotecare ungare din anulŭ 1884, obligaţiunile (de câştigŭ cu prime) ce suntŭ a se eda pe calea schimbului, se potŭ timbra suplementarŭ fără orĭ-ce taxă şi după terminulŭ stabilitŭ în legea dela 28 Martie 1889, adecă şi după 28 Aprilie 1889 cu condiţiunea, ca la petiţia respectivă sĕ se alăture obligaţiunile trase la sorţĭ, provĕdute în terminulŭ legalŭ cu timbrulŭ austriacŭ, cu aceleaşĭ serii şi numerĭ. Timbrarea suplimentară o face numai oficiulŭ c. r. centralŭ de taxe şi competinţe în Viena. Ministrulŭ ung. de finanţe a admisŭ şi elŭ o timbrare suplimentară fără taxă a obligaţiunilorŭ de 3% ale institutului c. r. agricolŭ austriacŭ generalŭ privilegiatŭ, cu timbrulŭ ungarŭ de către magazinulŭ de vêndare a timbrelorŭ în Pesta.

***

Oficiu poştalŭ şi telegraficŭ s'a deschisŭ în Bodŭ sub numirea (unguréscă) „Fabrica de zacharŭ din Bodŭ."

***

Filoxera. In viile comunei Alma din comit. Têrnavei marĭ s'a constatatŭ presenţa filoxerei. Hotarulŭ comunei a fostŭ pusŭ, prin ordinaţiunea ministrului ung. de agricultură, sub carantină şi s'a alăturatŭ la grupulŭ de sub carantină alŭ Mediaşului.

***

Deputaţii dietalĭ în Bucovina. Dieta Bucovinei după alegerile cele nouĕ se compune din 14 deputaţĭ românĭ, 7 germanĭ, 5 polonĭ şi 3 rutenĭ. Doi dintre deputaţii noĭ încă nu s'au afirmatŭ la care naţionalitate aparţinŭ. De căpitanŭ alŭ Bucovinei se va alege din nou bar. Vasilco.

***

Pagube prin grindină. In comitatulŭ Ciucŭ a pricinuitŭ pănă acum grindina o pagubă de 288.573 fl. 35 cr.

***

Brutalitate. Păstorulŭ de vite Dumitru Colgeru a ruptŭ, în nóptea de 22 spre 23 Iuliu n., în două picĭorulŭ unei vacĭ, ér alteia i-a ruptŭ cóstele.

O lecţiă bună nu i-ar strica brutalului păstorŭ.

***

Concertulŭ clericilorŭ din Sibiiu, ce s'a datŭ în Alba-Iulia la 13 Iulie n. c., ni-se scrie, că a fostŭ bine cercetatŭ şi a avutŭ unŭ succesŭ moralŭ fórte îmbucurătorŭ. — Petrecerea ce a urmatŭ după concertŭ, s'a continuatŭ pănă în diminéţa dilei următóre.

***

Corulŭ Metropolitanŭ din Iaşĭ sub direcţiunea d-lui Gavriilŭ Musicescu, a datŭ aserĭ concertulŭ anunţatŭ, secerândŭ celŭ mai frumosŭ succesŭ. Publiculŭ, care s'a întrunitŭ în numĕrŭ destulŭ de mare, cu tóte că ora concertului nu era cea obicĭnuită, a fostŭ în adevĕratulŭ sensŭ alŭ cuvêntului surprinsŭ de escelenta prestaţiune a acestui Corŭ, compusŭ din 20 bărbaţĭ şi 16 copii de diferită etate începêndŭ dela 8—14 anĭ. Cu tóte că s'au esecutatŭ în totalŭ nu mai puţinŭ ca 12 piese, auditorii par-că nu se mai săturau de-a asculta acestŭ admirabilŭ ansamblu de vocĭ şi aplausele nu mai voiau sĕ înceteze. Pentru astădĭ ne mărginimŭ a constata deplinulŭ şi escelentulŭ succesŭ alŭ concertului, la care vomŭ reveni mai detailatŭ.

Aflămŭ cu bucuriă, că d. Musicescu, la cererea, ce i-s'a adresatŭ din mai multe părţĭ, s'a hotărîtŭ de a mai da unŭ alŭ doilea concertŭ mâne, Sâmbătă în 14/26 Iulie totŭ în sala hotelului Nr. I. Programa acestui alŭ 2-lea concertŭ va fi următórea:

Partea I.

1) „Cu tăria înainte", imnŭ, de Musicescu. 2) „Ingerulŭ a strigatŭ", musica de ***. 3) „Adio", romanţă, musica de Schubert-Musicescu.

Partea II.

4) „Cognovi Domine", Orlando di Lasso. 5) „Finalulŭ I-iu" din opera „Atilla", Verdi.

Partea III.

6) „Spune mândro mergĭ nu mergĭ?" 7) „Frundă verde de bujorŭ." 8) „N'audĭ mamă?" 9) „Vedĭ tu stéua?" 10) „Na pĕcatulŭ ce vĕduĭ?" 11) „Nevasta care iubesce." 12) „Baba şi moşnégu", cântece poporale armonisate de Musicescu. Venitulŭ curatŭ e menitŭ pentru studenţii sĕracĭ. — Inceputulŭ la 7 óre precisŭ.

Limba unguréscă — limba maternă.

E vorba de-o nouă impertinenţă a lui „Koloszvár". In Nr. sĕu 167 după ce-şĭ esprimă mirarea, că la gimnasiulŭ din Beiuşŭ, şi anume în clasele superióre, suntŭ şi adĭ şcolarĭ carĭ nu sciu unguresce, ci numai românesce, se întrébă, décă este cu putinţă acésta? şi décă se póte, de unde au pututŭ veni şcolarii aceia din clasele V—VIII carĭ nu sciu decâtŭ românesce?... E regretabilă a constata, dice mai departe reptila, că suntŭ, şi încă probabilŭ în numĕrŭ mare, şcolĭ românescĭ medii, a cărorŭ şcolarĭ şi după ce au absolvatŭ cele patru clase inferióre ale gimnasiului nu vorbescŭ decâtŭ numai românesce, ér limba oficială a statului nu.

Şi sĕ vedeţĭ, acésta e destulŭ pentru-ca lui „Kolozsvár" sĕ-i iésă schînteĭ prin céfă, sĕ asude sudorĭ de sânge şi îmbârzoiatŭ, ca unŭ cocoşŭ adusŭ în mâniă sĕ strige: „pe calea publicităţii rugămŭ pe toţĭ acei directorĭ superiorĭ ai districtelorŭ scolare, pe inspectorii regescĭ şi alte autorităţĭ sub supravegherea cărora stau şcólele medii române şi germane, preparandiile şi alte scolĭ cu caracterŭ mediu, ca în interesulŭ studiărei mai cu succesŭ a limbei oficiale a statului sĕ facă pretensiunĭ mai riguróse şi sĕ nu sufere în privinţa acésta, nicĭ cea mai mică indolenţă."

Şi asta o cere „Kolozsvar" sub pretextŭ, că acum a trecutŭ timpulŭ acela în care sĕ se sufere şi sĕ se aplice, fiă la şcólele elementare, fiă la cele medii, pro-

---

sĕu. Apoi elŭ a fostŭ prinsŭ de vênătorĭ (adecă de Jidovĭ) şĭ-a fostŭ ucisŭ. Apoi ér a înviatŭ şi s'a înălţatŭ la cerurĭ în palatulŭ cerescului rege şi este acolo o dulce privire pentru toţĭ Sfinţii şi toţĭ ângerii.

In alŭ 16-lea seculŭ încă totŭ nu se căuta originea Uni-cornului în domeniulŭ fabulei. — In secolulŭ alŭ 17-lea a dispărutŭ credinţa în existenţa acestui animalŭ.

In anulŭ 1663 scrie Becher despre acésta următórele: „Esistă multă discuţiă între zoologĭ despre existenţa Unicornului în „rerum natura" şi anume ca animalŭ cu patru picióre.... Opinia mea este următórea: După ce s'au semnalatŭ o mulţime de Unicornĭ în musee, fără a se fi menţionatŭ însĕ vre-odată, décă s'a vĕdutŭ viu vr'unŭ astfelŭ de animalŭ, nicĭ vr'unulŭ căruia sĕ i-se fi tăiat cornulŭ: fórte uşorŭ se nasce bănuiala despre existenţa acestorŭ uni-cornĭ între animalele cu patru picióre în „rerum natura", de óre ce se aducŭ numai din Nova Semla, Norvegia etc. dela unii pescĭ astfelŭ de córne, carĭ imitéză presupusulŭ nostru uni-cornŭ în figură, mărime şi efectŭ şi nu putemŭ conchide altceva, decâtŭ că tóte uni-córnele suntŭ dela aceştĭ pescĭ." Aceste prevederĭ ale lui Becher suntŭ şi astădĭ singurele adevĕrate şi se crede în generalŭ, că uni-córnele la cei din vechime proveniau dela Monodon Monoceros (Narvali).

Fiindcă Narvali nu ar fi trăitŭ numai în mare, deórece s'ar fi găsitŭ unicorni şi pe uscatŭ, décă nu voimŭ sĕ admitemŭ o scădere şi ridicare succesivă a pămêntului, putemŭ admite, că marea ar fi fostŭ locuită şi de fápturĭ asemenea ómenilorŭ. Aceştia vênau Uni-cornii cei scumpĭ dela Narvali, îi aduceau pe uscatŭ spre a dărui prada lorŭ vre-unei fiice frumóse a globului pămêntescŭ.

După descrierile din vechime, erau ómenii mării aşa de îndrăgostiţĭ, că suntemŭ autorisaţĭ a admite cele mai furióse capricii ale lorŭ. Gessner ne istorisesce despre aceştia: „La cei vechĭ s'au scrisŭ multe despre minunile mării, despre ómenii mării şi alte asemenea fápturĭ, ce s'ar fi arĕtatŭ în diferite părţĭ ale mării la ţĕrmurĭ, ceea ce a datŭ ansă la felŭ de felŭ de imaginaţiĭ confuse la vechii scriitorĭ. Pe pămêntulŭ Dalmaţiei, situată la mare, la cetatea numită Spalat, s'ar fi vĕdutŭ unŭ omŭ de mare, care a spăriatŭ grozavŭ pe privitorĭ, de vreme ce se lăsase pe uscatŭ, din dorinţa de a răpi o femee; cutriera nóptea ţĕrmurulŭ şi în dorile dilei, fugindŭ, a fostŭ vĕdutŭ când a dispărutŭ ér sub apă în mare. Acela sĕ fi fostŭ cu totulŭ identicŭ unei forme de omŭ. Pe timpulŭ lui Mauriciu şi Gregoriu s'au vĕdutŭ în marele rîu Nilŭ, care traverséză Africa, animale cu făptură omenéscă, carĭ erau legate cu jurămêntŭ sfântŭ, se arĕtau până la a 9-a óră din di. Bărbaţii de mare aveau peptŭ latŭ, pĕrŭ roşu mestecatŭ cu vĕnĕtŭ, femeile de mare aveau peptŭ frumosŭ, pĕrŭ lungŭ şi erau cu totulŭ góle. Marea în turbare sĕ fi adusŭ odată o asemenea femeiă în oraşulŭ Edam, sĕ fi fostŭ mută şi sĕ fi locuitŭ unŭ timpŭ óre care la alte femei ocupându-se cu lucrurĭ femeescĭ."

După diferite forme mai multŭ sĕu mai puţinŭ modificate, ce aveau ómenii de mare, se conchidea la rangulŭ ce ocupa fiă-care între dênşii. Gessner în Ist. nat. a sa dă figurĭ de „călugărŭ" şi „episcopŭ" de mare, carĭ erau provĕduţĭ cu tóte podóbele chiămării şi demnităţii lorŭ. Ne putemŭ închipui câtŭ de necesară era pentru ómenii mării protecţia acestui clerŭ, după ce vomŭ cunósce din Ist. nat. a lui Gessner pe dracii mării, carĭ umblau sĕ-i înghiţă. Sub papa Eugenio — istorisesce Gessner — s'a fostŭ prinsŭ în oraşulŭ Sibinicum, dela marea Illyrică, unŭ astfelŭ de dracŭ, împreună cu unŭ copilŭ pe care'lŭ trăgea spre mare.

La fabulele virginelorŭ marine, ale popilorŭ şi episcopilorŭ marinĭ ş. a. pare probabilŭ a fi datŭ ansă focile de mare prin forma corpului şi a picĭórelorŭ palmate, pe când fantasia omenéscă a făcutŭ pe dracii de mare din Lophius (Lophioidei).

Ca şi în mare, aşa şi pe pămêntŭ apărea diavolulŭ în vechime sub tóte chipurile. In vestita grădină din Hellbrunn la Salzburg se află o veche figură de marmură, care represintă unŭ astfelŭ de monstru diavolescŭ. Ca explicaţiă are inscripţia: „In anulŭ 1531, sub domnia cardinalului şi episcopului din Salzburg Matthaei Lang, a fostŭ prinsŭ la vênatŭ în Hauensberg unŭ astfelŭ de monstru numitŭ *draculŭ pădurii.* Era de colóre galbenă, de totŭ sĕlbaticŭ şi fugia de ómenĭ ascundêndu-se în unghiurĭ, avea créstă în capŭ, faţă de omŭ şi picióre de vulturŭ, cu códă de câne şi murĭ de

fesorĭ și dascălĭ, carĭ nu sciu bine unguresce... Apoi sfĕrșesce bugetivora din Clușiu c'o clasică obrăsniciă, că în clasele gimnasiale nicĭ *n'ar fi iertată* a se primi scolarĭ, carĭ nu sciu unguresce......

Aceste strigăte, răcnete și urlete, ce iesŭ ḑi de ḑi din corulŭ foilorŭ unguresci ți-aducŭ aminte de „vremile Riciului“, cum ḑicŭ bĕtrânii noștri, de acele vremĭ, când tóte erau puse la discrețiunea unorŭ suflete pline de rĕutate.

Nu i-ar strica lui „K.“ déca s'ar mai lăsa puținŭ de astfelŭ de năsdrăvenii, căcĭ celŭ puținŭ ar fi scutitŭ de judecata lumei nepreocupate.

Corespondența „Gaz. Trans.“

Vințulŭ de josŭ, 17 Iulie 1890.

Stimate D-le Redactorŭ! In Vințulŭ de josŭ maioritatea locuitorilorŭ o formézŭ Românii, carĭ suntŭ gr. cat. și gr. or. In sine Vințulŭ nu are mai multŭ de 300 locuitorĭ, dér afară de Vințŭ, mai suntŭ două comune în imediată vecinătate, locoite numai de Românĭ, anume comunele Sibișanĭ și Vĕrperŭ, carĭ împreună cu Vințulŭ formézŭ o comună politică, suportândŭ astfel mai ușorŭ poverile, avêndŭ unŭ singurŭ primarŭ comunalŭ și unŭ notarŭ. Destulŭ, că Românii din aceste trei comune, în numĕrŭ de 600—700, póte și mai bine, din lipsa de ómenĭ vrednicĭ și cu tragere de inimă, au cădutŭ în mare miseriă. Aicĭ n'a fostŭ vorba nicĭ-odată de șcólă românéscă, deși *scóla de stată din Vințŭ este plină de scolarĭ românĭ, cărora nicĭ religiunea nu li-se propune în limba lorŭ maternă*, nu pentrucă n'ar avé cine, ci pentru-că nu-șĭ bate nimenea capulŭ cu astfelŭ de lucrurĭ. Preoții noștri de pe aicĭ suntŭ cu multŭ mai nepăsĕtorĭ decâtŭ sĕ se ocupe cu astfeliu de lucrurĭ. Nepovățuitŭ de nimenĭ, în decursulŭ ḑecilorŭ de anĭ poporulŭ s'a demoralisatŭ, nu mai scie de scólă, de biserică; în ḑile de sĕrbătóre elŭ petrece timpulŭ în cârciumele Jidanilorŭ, carĭ de când au începutŭ Românii a-i protegia, se îmbogățescŭ mereu; cei mai de frunte locuitorĭ și proprietarĭ românĭ de odinióră, astăḑĭ suntŭ jelerĭ (ḑilerĭ) la jidanĭ, carĭ au venitŭ aicĭ cu straița în bâtă.

Multŭ a contribuitŭ la acéstă decadență următórea nenorocită împrejurare:

Românii gr. or. din Vințulŭ de josŭ neavêndŭ o biserică a lorŭ, s'au folositŭ de biserica gr. cat., așa că odată sluja în biserică preotulŭ gr. cat., odată celŭ gr. or. Cu timpulŭ însĕ pe preotulŭ gr. cat. ilŭ ajunse neputința bĕtrânețelorŭ, ér credincioșii gr. cat. rêndŭ pe rêndŭ au începutŭ a se împuțina, astfelŭ, că astăḑĭ cu totulŭ sĕ mai fiă vre-o 20 familii. Acum credincioșii gr. orientalĭ fiindŭ în majoritate, cu dreptŭ deplinŭ au pretinsŭ, ca și biserica sĕ fiă a lorŭ. Din acésta s'a născutŭ unŭ procesŭ, care a mistuitŭ tótă averea bisericéscă a ambelorŭ confesiunĭ. In fine, prin sentința Curiei reg. din Budapesta, s'a decisŭ, că biserica e proprietatea Românilorŭ gr. cat. din Vințulŭ de josŭ, ér Românii gr. or. pentru contribuirea la reparaturile și renoirile bisericei au primitŭ o desdaunare de 2000 fl. cu scopŭ de a-șĭ edifica biserică deosebitŭ. Acésta s'a întêmplatŭ pe la anii 1870—1875. Însĕ de atuncĭ lucrulŭ stă baltă, nu mai ḑice nime nimicŭ, ci mereu se întêmplă neînțelegerĭ și hulicurĭ din partea unei confesiunĭ în contra celeilalte, astfelŭ că, când celebrézŭ cultulŭ divinŭ bĕtrânulŭ preotŭ gr. cat., celorŭ de confesiunea gr. or. le este interḑisŭ din partea superiorilorŭ lorŭ a întra în biserică, și dimpreună cu preotŭ cu totŭ îșĭ petrecŭ timpulŭ pe strade, așa că indiferentismulŭ față de biserică e generalŭ, atâtŭ din partea gr. orientalilorŭ, câtŭ și din partea gr. catolicilorŭ, carĭ nu au preotŭ, care sĕ-i lumineze și deștepte întru iubirea legei și bisericei străbune, așa că în cele mai multe casurĭ din lipsa de pâne și de vinŭ nicĭ nu se celebrézŭ sfânta liturgiă.

Astfelŭ Românii din Vințulŭ de josŭ facŭ cestiune de confesionalismŭ și se céertŭ între sine, urmarea este demoralisarea și crescerea indiferentismului și răcirei ambelorŭ părțĭ față cu biserica, de o parte, ér de alta ridicarea Jidovilorŭ la putere și — ceea ce e mai tristŭ — totala stagnare culturală a Românilorŭ și înflorirea șcólei de statŭ, care urmăresce stingerea și distrugerea naționalitățiĭ nóstre.

Videant consules!!!

Terentilŭ.

Lumina electrică la Sinaia.

Cetimŭ în „Timpulŭ“:

Duminecă, precum fusese hotărîtŭ, s'a inauguratŭ instalarea luminei electrice la Sinaia. Succesulŭ obținutŭ a fostŭ desĕvêrșitŭ. Cele două-ḑecĭ și patru de lampe electrice de sistemŭ Siemens din Viena dau o lumină constantă, alburiă și nesupărătóre ochilorŭ. Fiă-care lampă are puterea a *două mii de luminĭ*. Costulŭ întregŭ alŭ instalărei e de 45 mii de leĭ, carĭ se vorŭ plăti în timpŭ de cincĭ anĭ, ér prima rată se va plăti peste două ḑile, adecă la ḑece ḑile după reușita primei experiențe. Condițiunile contractului au hotărîtŭ, că trebue sĕ se cheltuéscă pe ḑi o tónă de cărbunĭ; ceea ce se va consuma peste acéstă cantitate, se va plăti deosebitŭ. Aceeașĭ instalațiă Siemens funcționézŭ și la palatulŭ Peleșŭ și a costatŭ suma de 2000 de lei. Aspectulŭ Sinaiei la lumina electrică este fermecătorŭ; *bulevardulŭ Ghica*, parculŭ hotelului Caraimanŭ, aleele, ce ducŭ la Peleșŭ, vilele cochete, castele, sub radele luminei electrice suntŭ feerice; radele acestei dulcĭ luminĭ se resfrângŭ până în depărtare de piscurĭ, pe văĭ, pe copacĭ și pe potecele misteriόse și încântătóre ale Sinaiei. M. S. Regele a fostŭ încântatŭ de înfățișarea, ce da lumina electrică Sinaiei și a exprimatŭ satisfacția sa d-lui Blaramberg, pe care l'a opritŭ la dejunŭ în castelulŭ Peleșŭ.

De acum dér încă unŭ nou farmecŭ pentru Sinaia.

Convocări.

Membrii despărțĕmêntului VI alŭ „Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului română“, precum și toțĭ aceia, carĭ se interesézŭ de înaintarea scopului associațiunei nóstre, suntŭ învitațĭ a se întruni în adunarea generală, care va avé locŭ în comuna Hondolŭ la 10 Augustŭ st. n. a. c. la 10 óre a. m.

Deva, 23 Iuliu 1890 st. n.

Dr. Ales. L. Hosszu, notarŭ. — Ioane Papiu, direct.

Despărțĕmêntulŭ alŭ X-lea alŭ „Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului română“ îșĭ va ținé adunarea generală anuală în *3 Augustŭ n. c.*, la 3 óre d. p. în *Aghireșiu*.

La acéstă adunare suntŭ învitațĭ cu totŭ respectulŭ toțĭ membrii Associațiunei aflătorĭ în teritoriulŭ despărțĕmêntului, precum și toțĭ aceia, carĭ se interesézŭ de cultura poporului română.

Din ședința comitetului desp. X ținută în Clușiu la 23 Iulie 1890.

Dr. Gregoriu Silași, direct. desp. — Basiliu Podóba, actuariu.

Dare de sémă.

La petrecerea de véră dela 20 Iulie st. n. a. c. din Monorŭ, arangiată în favorulŭ fondului înființărei șcólei de fetițe în Monorŭ, a luatŭ parte unŭ publicŭ numerosŭ și alesŭ. Multŭ efectŭ au produsŭ amabilele dómne și domnișóre cu pitoresculŭ lorŭ costumŭ națională, purtatŭ de o însemnată parte din femei. Suma incursă în totalŭ a fostŭ de 101 fl. 50 cr. v. a. Scăḑêndŭ cheltuielile în suma de 49 fl. 56 cr. v. a. a rĕmasŭ unŭ venitŭ curatŭ de 51 fl. 94 cr. v. a., care sumă s'a alăturatŭ la suma adunată în anii trecuțĭ totŭ pentru acestŭ scopŭ.

Pe lângă taxele obicinuite au binevoitŭ a contribui prin solvirĭ benevole și suprasolvirĭ următorii d-nĭ: George Șandorŭ 5 fl., Petru Neagoșŭ 3 fl., George Têrnăveanŭ 1 fl. 90 cr., Toma Furdui 1 fl. 20 cr., Basiliu Mera 1 fl. 20 cr., Elie Cincia 60 cr., Iónŭ Bileganŭ 60 cr., Iuliu Crainicŭ 60 cr., Vasilie Baciu 60 cr., Samuelŭ Graeser 19 cr. și Zahariă Bulbucŭ 10 cr.

Comitetulŭ mulțămesce acestorŭ d-nĭ pentru suprasolvirile lorŭ, ér întregului publicŭ pentru căldurósa participare la petrecere. *Comitetulŭ.*

Logodnă. D-lŭ *Basiliu Ianza*, juristŭ de anulŭ alŭ IV-lea, s'a logoditŭ în 17 l. c. cu d-ra *Maria Doboi* din Hațegŭ.

DIVERSE.

Balonulŭ cu cârmă. Inventatorulŭ balonului cu cârmă, oficerulŭ francesŭ Renard, a inventatŭ unŭ motorŭ electricŭ în dimensiune mică, cu putere de 70 cai. Motorulŭ cântăresce numai 490 chilograme și póte lucra 10 óre. Cestiunea cârmei balonului a făcutŭ prin acésta unŭ mare progresŭ.

Impositulŭ asupra ómenilorŭ neînsurațĭ. Senatulŭ statului Caracos (America) a adoptatŭ impositulŭ pe ómenii neînsurațĭ. Toțĭ ómenii neînsurațĭ, carĭ vorŭ avé mai multŭ de 35 de anĭ, suntŭ vidațĭ de acéstă lege. Impositulŭ e de 1 la sută asupra veniturilorŭ până la 25,000 francĭ și de 2 la sută asupra veniturilorŭ, carĭ trecŭ de acéstă sumă. Produsulŭ acestei dărĭ va fi afectatŭ a favorisa imigrațiunea și colonisarea țĕrei cu străinĭ.

Cămăta în Rusia. O nouă lege în contra cametei prevede, că cămăta este unŭ delictŭ, care póte sĕ aducă după sine transportarea în Siberia; ea specifică, afară de asta, că împrumuturile făcute în condițiunĭ usurare vorŭ fi declarate nule și neavenite.

Șuvițe de pĕrŭ presidențialŭ. Există la Washington o colecțiă fórte curiósă; o seriă de șuvițe de pĕrŭ, luate dela toțĭ președinții, carĭ au urmatŭ dela Washington, bine înțelesŭ și a acestuia. De unde vine obiceiulŭ d'a se păstra aceste relique? Nimenĭ în Statele-Unite nu scie. E numai o tradițiă, care se respectă.

„*T.*“

Necrologŭ.

Subsorișii, în numele lorŭ și alŭ numĕroșilorŭ consângenĭ, amicĭ și cunoscuțĭ cu adêncă durere aducŭ la cunoscința încetarea din viĕță a iubitului sociu de căsĕtoriă, unchiu, vĕrŭ și ginere **Absolonŭ Șiarlea**, parochŭ gr. cat. în Sebeșŭ și protopopŭ alŭ tractului de acelașĭ nume, care în urma unui morbŭ îndelungatŭ, Lunĭ în 21 Iulie st. n. 1890 la 6 óre după améḑĭ, împărtășitŭ cu s. sacramente ale moribunḑilorŭ, șĭ-a datŭ blândulŭ sĕu sufletŭ în mânile Creatorului în alŭ 58-lea anŭ alŭ vieței și alŭ 34-lea alŭ preoției.

Rĕmășițele pămêntescĭ se vorŭ înmormêntă după ritulŭ s. bisericĭ gr. cat. Miercurĭ în 23 Iuliu 1890 la 3 óre după améḑĭ, din casele d. Teodorŭ Onișorŭ, în cimiteriulŭ parochialŭ din Blașiu.

Blașiu, 21 Iuliu 1890. — Basiliu Aronŭ, parochŭ gr. cat. în Velțŭ. Veronica Aronŭ n. Vladŭ, ca socrii. Ana Șiarlea n. Aronŭ, ca soțiă. Iuliana Raica n. Șiarlea, ca soră. Vasiliu Raica, ca cumnatŭ. Isidorŭ și Ioanŭ Raica, ca nepoțĭ.

*

Iuliana Dragoșiu născută **Sĕcuiu**, soția preotului din Sân-Mărgita, după unŭ morbŭ îndelungatŭ în 21 Iuliu a. c. s'a mutatŭ la cele vecĭnice lăsândŭ în vĕduviă pe nemângăiatulŭ sĕu soțŭ Gregoriu Dragoșiu cu 5 copii micuțĭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 25 Iuliu st. n. 1890.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.19	Vênd.	9.22
Argintŭ românescŭ -	„	9.16	„	9.19
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.19	„	9.21
Lire turcescĭ - - -	„	10.45	„	10.50
Imperialĭ - - - -	„	9.43	„	9.48
Galbinĭ	„	5.44	„	5.49
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	135.½	„	136.½
Mărcĭ germane - -	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 24 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	102.15
Renta de hârtiă 5%	100.15
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	116.—
dto argintŭ	97.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112 25
Bonurĭ rurale ungare	89.20
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců	139.90
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	127.75
Renta de hârtiă austriacă	88.45
Renta de argintŭ austriacă	89.55
Renta de aurŭ austriacă	109.—
Losurĭ din 1860	140.25
Acțiunile băncei austro-ungare	982.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	349.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	304.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.49
Napoleon-d'orĭ	9.20½
Mărcĭ 100 Imp. germane	56 82½
Londra 10 Livres sterlinge	116.20

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

fóme. Nu a putută fi deprinsŭ, nicĭ fortatŭ sĕ mănânce și nicĭ sĕ bea.“ Probabilŭ a fostŭ acestŭ animalŭ fabulosŭ unŭ Mandrill séu altă maimuță.

In cosmografia lui Münster fig. 70 ne arată diferite figurĭ ciudate de ómenĭ, „carĭ — ḑice Megensberg în Ist. nat. a sa — nu se tragŭ din ómenĭ adevĕrațĭ, nicĭ nu au sufletŭ omenescŭ, îșĭ împărechézŭ copiĭ lorŭ proprii, sĕmĕnă cu maimuțele și pisicile de mare, și nu se tragŭ dela Adam, de-óre-ce suntŭ animale curióse, ce a creatŭ Dumneḑeu cam în chipulŭ omului.“

Intrégа ilustrațiă este o copiă despre minunațiĭ ómenĭ ai Indiei, despre carĭ Pliniu în a 7-a carte a sa de Ist. nat. ḑice: „Pe unii munțĭ se găsescŭ unŭ felŭ de ómenĭ, ce au capŭ de câne, se îmbracă în piele de animale sĕlbatice, în loculŭ de vorbă latră, suntŭ provĕḑuțĭ cu ghiare și trăiescŭ din vênatŭ și prindŭ pasĕrĭ.“

Ktesias afirmă, că pe timpulŭ lui ar fi esistatŭ peste 120,000 de aceștia. Deasemenea după dênsulŭ ar fi existatŭ unŭ felŭ de ómenĭ, monopeḑĭ, carĭ într'adevĕrŭ aveau unŭ singurŭ piciorŭ, cu care fugeau însĕ cu o iuțélă fórte mare. Aceștia s'ar fi numitŭ încă și Sciapoḑĭ, pentru-că pe căldură mare se puneau pe spate și se apĕrau cu umbra piciorului. Aceștia sĕ fi locuitŭ în apropierea Troglodyților, la vestŭ de aceștia, din carĭ unii trăiescŭ fără capŭ și ochii îi au pe umerĭ.

*

Amŭ puté cita ușorŭ, cu ajutorulŭ cărților de Istoria naturală, unŭ numĕrŭ și mai mare de animale fabulóse din lumea poveștilorŭ; credemŭ, că cele menționate ajungŭ spre a documenta, că Istoria naturală în ultimii trei seculĭ nu numai că ne face cunoscute unele animale necunoscute nouĕ, ci a contribuitŭ încă a curăți Istoria naturală de acele animale fabulóse strecurate prin poveștile din vechime. Cum-că acéstă din urmă punctŭ a fostŭ perfectŭ satisfăcutŭ, ni-o dovedescŭ tratatele moderne de zoologiă, în carĭ diferite animale citate mai susŭ, strălucescŭ prin absență.

Iordanŭ Bogdanŭ,
licențiatŭ în farmaciă.

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 20 minute diminéţa.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 23 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 10 óre 31 minute séra.

2. Dela Bucurecĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 13 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 10 óre 17 minute séra.
Trenulŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 4 óre 20 min. după amédĭ.

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . **2 fl. —**
Pe şése lunĭ . . . . **1 fl. —**
Pe trei lunĭ . . . . **50 cr.**

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . **8 francĭ.**
Pe şése lunĭ . . . . **4 francĭ.**
Pe trei lunĭ . . . . **2 francĭ.**

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriş			6.59	6.11
Ghirbeu			7.11	6.28
Nădĕşel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Cluşiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriş	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9.56	11.27
Vinţulu de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiuşŭ	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blaşiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copşa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediaşŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighişóra	11.06		1.50	5.39
Haşfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apaţa	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Braşovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timişŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucuresci	9.30		11.35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timişŭ	1.37		4.50	9.41
Braşovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apaţa	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Haşfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighişóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediaşŭ	6.33	10.10		2.59
Copşa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blaşiu	7.22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelu		11.52	12.44	4.14
Teiuşŭ	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.64	5.24
Vinţulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirişu	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Cluşiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădăşelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireşŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	8.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5.11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	Trenŭ omnibus 2.20	4.10	5.50
Glogovaţŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulişu	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6.52
Conop		5.38	7.17
Bĕrzava		5.53	7.33
Soborşinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăştia		9.12	11.14
Şibotŭ		9.34	11.39
Vinţulŭ de josŭ		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiuşŭ		10.44	12.58

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiuşŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vinţulŭ de josŭ		1.56	5.44
Şibotŭ		2.23	6.06
Orăştia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.48
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8 48
Soborşinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49	7.36	10.38
Paulişu	Trenŭ omnibus 6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaţ	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copşa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	T. de p.	Tr. omn.
Copşa-mică	4.05	10.47	7.10
Şeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneşŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12.29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copşa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneşŭ	8.30	5.25	10.40
Şeica mare	9.05	5.55	11.10
Copşa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheţa	3.25	8.50	3.29
Ludoşŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Miraşteu	5.11	10.35	5.34
Oşorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-săs.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Miraşteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoşŭ	9.35	7.41	12.06
Cheţa	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Haţegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Baniţa	11.26	3.30	7.43
Petroşeni	12.—	4.02	8.15

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroşeni	6.05	10.42	4.03
Baniţa	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Haţegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timişóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timişóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Unied.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Pisk.).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirişŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirişŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Mureşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

	T. omn.
Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

	T. omn.
Bistriţa	1.16
Ţagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighişóra	10.52	5.28

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.